

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın **Mehmet Mehdi EKER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

Geçtiğimiz günlerde, ÇAYKUR Genel Müdürlüğünde yaptığımız toplantıda, yaş çayın fiyatını **1 lira 10 kuruş** taban ve 12 kuruş destekleme olmak üzere kilogramını **1 lira 22 kuruş** olarak belirlediniz.

ÇAYKUR'un yaş çay fiyatını açıklarken, yüzlerce üretici, ÇAYKUR önünde protesto gösterilerinde bulunmuştur. Artvin, Rize ve Trabzon'dan gelen çay üreticileri, ÇAYKUR'un bazı fabrikalarının Mayıs Ayı sonlarına yaklaşılmasına rağmen hala üretime başlanmadığı belirtilerek ilgililerden konuya açıklık getirilmesini istemişlerdir. Çay hasadının başladığı yerlerde ise: kampanyanın ilk gününden itibaren uygulanan kontenjan kısıtlamaları nedeniyle özel sektöre çay satmaya mahkûm politika izlendiği kanaati oluşmuştur. Özel sektörün çay bahçelerinden toplanan yaş çay yapraklarının bekletilmeğe gelmeden anında fabrikaya ulaşılması gerektiğini çok iyi bildiklerinden bu durumu fırsata çevirip, yaş çayın kilogramını **70-80 kuruş** gibi bir fiyatla almaya üreticiyi zorladıkları bilinmektedir. Bir nevi şantajla yarı fiyatına aldıkları yaş çay bedelinin ne zaman ödeneceği belli olmadığı ifade edilmektedir.

Ayrıca bölgede yaşayan çay müstahsilleri uzun yıllardan beri Çay-Kur tarafından yeni çay fabrikaları inşa edip hizmete açmadıkları için artan üretim fazlasını günlük kontenjan uygulamasıyla kontrol altına alınmağa çalışılmaktadır. Böylece ÇAYKUR tarafından dekarda **10 KG'** lik çay alım uygulaması ile sınırlı tutulması sonucu; kampanya süresi sonuna kadar hasadı tamamlamayan ve bu endişede bulunan üreticiler ellerinde kalan tonlarca çayı mecburen yarı fiyatına özel sektör kuruluşlarına yönlendirilmektedirler.

Bölge ekonomisine hayat veren ÇAY tarımından beklenileni alamayan vatandaşlar, emek verip ürettikleri çayların kontenjan uygulaması sonucu yaprakların körpeliğini kaybederek bahçede kalmasına tepki göstermektedirler. Bakanlığınızın vermiş olduğu yaş çay taban fiyatının da oldukça düşük olmasına bir anlam veremezlerken, kontenjan kısıtlamalarının getirilmesi ile oluşan mağduriyetten oldukça rahatsız olmuşlardır. Çay üreticilerinin sürekli gelirinin düşmesi insanlarımızı başka alanlarda tarım yapma düşüncesine yöneltmektedir. Ancak çay bahçesinde kök salmış çay bitkisinin sökülmesi, toprağın dinlendirilmesi, ekolojik dengelerin sağlanması ve yıllarca suni gübrelerin yarattığı asit tahribatından kurtulması gibi etmenlerin zaman alacağı nedenleri ile bu düşünceden şu aşamada vazgeçmektedirler.

Bu Bağlamda;

- 1- Çay üreticisinin bu tür sıkıntılarında Hükümet olarak haberdar mısınız? Haberdarsanız bu mağduriyeti nasıl önlemeyi düşünüyorsunuz?
- 2- Bu kontenjan uygulaması Çay üreticisine zarar vermektedir. Kontenjan uygulamasını kaldırmayı düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız ne zaman kaldıracaksınız?
- 3- Hükümetiniz ve Bakanlığınız; yağmur – çamur demeden büyük emeklerle toplanan çaylar üreticilerin ellerinde kalması sonucu ne yapmalarını tavsiye ediyorsunuz?
- 4- **ÇAYKUR**, kontenjanlarını düşürmesi sonucu alımları zorlaştırarak; toplum nezdinde hantal kuruluş fikrini mi tesis ediyorsunuz? Kuruluşu yıpratıp, üretici için büyük önem arz eden **ÇAYKUR**'u satmaya zemin mi hazırlıyorsunuz?
- 5- Kaçak Çayların ülkemize yasa dışı yollarla girmesi ve çay tüketiminde yüksek bir pay almasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Kaçak çay ile ilgili önleyici tedbirleriniz var mıdır? Bazı özel fabrikalar düşük maliyetli bu kaçak çayları bölge çayları ile harmanlanarak piyasaya sürdüklerini biliyor musunuz? Kaçak çaylar hala ülkemize yasa dışı yollarla girmeğe devam ediyor? Bu durumu zafiyet olarak sizde görüyor musunuz?